

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N°. 200.

Sâmbătă, 12 (24) Septemvre.

1887.

BrașovŪ, 11 Septemvre 1887.

Astăzi ne-a venit la cunoștință cuprinsul discursului, ce l'a ținut ministrul-președinte unguresc Coloman Tisza Mercuri în Oradea-mare.

Presupunerea noastră, că ministrul-președinte se va folosi și de această ocaziune spre a tuna și a fulgera în modul său obicinuit contra pretenșilor agitatori ai naționalităților, nu s'a împlinit.

De astădată ministrul-președinte ne-a făcut o surprindere tăcându cu totul despre naționalități, ca și când n'ar mai exista. Pote că a făcut-o acesta în convingerea, că ceea ce era să spună el și executat colegul său dela interne, însărcinându pe procurorul general a adresa către toți procurorii din țară faimoasă circulară, despre care am raportat în numărul trecut și care are de scop a introduce un fel de închisiune pentru produsele literare și diarele nemaghiare și a curma astfel pretinsa „agitatiune a naționalităților”.

Probabil că ministrul-președinte Tisza a recunoscut însuși, că era înconvenabil de a resuscita din nou cestiunea naționalităților tocmai în nise momente, când Maiestatea Sa se afla în mijlocul Ardealului. De aceea s'a mărșărit mai mult la cestiunea fatală financiară și și-a propus de a pregăti pe contribuabili pentru viitoare urcări de dare.

Indată după cuvintele întroducătoare ale discursului său a trecut Tisza la situațiunea financiară, care, dișe el, nu este așa de critică și de desperată, cum o descriu unii.

Totă acele frase ca mai înainte. Guvernul unguresc nu pörtă nici o vină, că deficitul s'a urcat așa de cumplit, ba ministrul-președinte reclamă încă în favoarea lui meritul, că acest deficit nu este încă și mai mare.

Organul contelui Apponyi „Budapester Tagblatt”, după ce constată că d-lu Tisza nici de astădată n'a desfășurat un program financiar al guvernului, cum era fiecare în drept a aștepta și după ce face unele observări sarcastice asupra afirmărilor ministrului-președinte, că situațiunea financiară este *serioasă*, d'er nicidecum *critică*, resumă în următorul mod esența vorbirii lungi din Oradea-mare:

„Ministrul-președinte promite a mări veniturile statului și-a micșora eheltueele. Veniturile, dișe el, se se mărescă printr'o *urcare a dărilor*. Spirtul și tabacul vor face începutul, alte dări vor urma, cu toate că *dările au crescut deja enormă*. Chieluielile au să fiă reduse, introducându-se principiul *economiei*, despre care s'a vorbit de atâtea ori. Că d-lu Tisza va reuși a face să scăpăm de datorii prin păstrare este lucru îndoiș, căci deși este sigur că dările ni se vor urca, totuși precum ne arată experiența, nu e posibil a se reduce chieluielile sub acest regim. Locuitorii statului vor fi din nou suiți la dare, acesta e sigur, d'er însuși ministru-președinte nu crede — precum dovedește puțină încredere ce-o arată limbajul său și alusiunea la ominoșul „celălalt” care va avé să urmeze după el — că noușle sarcini de dări vor pute nimic deficitul.”

„Cea mai însemnată cestiune, adică cea financiară, n'a resoltat până acum ministrul-președinte, și în adevăr, declarațiunile sale de acum ne dau asemenea puțină speranță, că va resolve vreodată această cestiune. Dacă ne gândim cât de aspru și de bruseu a judecat Coloman Tisza pe ministerul Bitto, pentru că acesta n'a fost în stare a restabili într'un an echilibrul în finacele statului; dacă ne aducem aminte cu ce frase bombastice a debutat Coloman Tisza în discursul său dela 1 Ianuarie 1875 și dacă vedem acum, că același om politic n'a împlinit nici una din toate minunatele

promisiuni, ce le-a făcut n'a împlinit nici una în curs de doisprezece ani, atunci trebuie să ne îndoim că ministrul-președinte are priceperea și puterea, de a ae scote din acea miserie financiară serioșă, ca să nu dișem critică, în care ne-a băgat.”

Are dreptate mai departe fôia apponyistă, dacă nu se mângăie asupra acestei miserie financiare cu laudele ce le-a adus d-lu Tisza „progresului cultural” și „înmulțirii școlilor”, Șcim că aderenții lui Apponyi nu diferă în privința „culturei maghiare” de ideile d-lui Tisza, d'er ne pare bine, că recunosc cel puțin, că printr'o cultură ce, precum șcim, se monopolizează numai în favoarea unei treimi a populațiunii statului, încă nu se poate șterge deficitul.

Judecându așa d'er serioș starea lucrurilor, ministrul-președinte a procedat de astădată foarte înțelepțesc, că n'a mai slevat în discursul său pe lângă miseria financiară și miseria raporturilor dintre naționalități, care încă și mai mult pledeză în contra lui și a guvernului.

Valahii și regele unguresc.

Sub titlul acesta cetim în „Ellenzék” dela 16 Septemvre:

„Corespondentul nostru din Deva scrie minunate lucruri despre purtarea Valahilor. Astfel între altele vre-o 200 de Valahi s'au dat er după ameli pe lângă Archiducele Albrecht, stăruiind că acesta să înainteze regelui petiția lor.”

D'er Archiducele a dat deputațiunii răspuns negativ și ea s'a depărtat cu buzele umflate. Nu mai puțin plouată a rămas deputațiunea preoțime Valahe și în urma răspunsului, pe care l'a dat regele la vorbirea protopopului Papiu, în care a accentuat înaintea preoților mai vortos respectarea legilor. Altmintrelea Valahii încă la intrarea în oraș au voit să provoce o demonstrațiune bătătoare la ochi în contra Maghiarilor și numai întervenirea plină de tact a viceșpanului a împiedecat neplăcerile. Apoi d'er de astădată au avut ocaziune frații valahi să înțelgă, că svêrcolirile lor înaintea coronei nu sunt tocmai plăcute — și ar fi bine acum să și vină odată în ori.”

După „Ellenzék” s'a grăbit și corespondentul tiszaișt din Pesta al lui „Neue fr. Presse” a trimite acestei foi un asemenea comunicat. Scopul ce-l urmărește și o fôia și alta e vedit. Vor să spele pe harapă ca să nu mai fiă așa de negru. D'er avem credință tare, că svêrcolirile lor în contra noastră vor rămâne de rusine. Svêrcolirile de cari vorbesc ei sunt simple născociri și ce rămâne adevărat din toate este, că chiar și prin asemeni comunicate tendențioșe nu se constată decât numai și numai nemulțămirea generală a Românilor.

Slăbirea influinței Ungurilor.

Foile Cehilor bătrâni și tineri continuă a se ocupa de Unguri.

„Narodni Listy” dișe că se simte în cercurile guvernamentale unguresc o slăbire a influinței unguresc, asta o dovedește vorbirea ce a ținut o deunădi Ludovic Tisza la Seghedin și atitudinea lui „Nemzet”. Toate svêrcolirile de 20 de ani ale Ungurilor, dișe fôia cehă, totă presiunea, totă persecuțiunea naționalităților nemaghiare a fost muncă zadarnică și perdată. Ungurii se simt adă totă așa de slabi și fără putere față cu raporturile europene, precum erau și la începutul erei celei nouș, ce s'a introdus prin pactul cu Beust. Am susținut totdeuna, că așa se va fini cântecul unguresc. Adeseori de pe buzele țeranilor slavi, la întrebarea, că ce progres face maghiarismul în școlile slave, am primit răspunsul: Ah ce, cu maghiarismul nu e nimic. Copii trebuie să învețe unguresc, d'er indată ce părăsesc școla, nici nu se mai gândesc la aceea. Maghiarismul nu însemnă nimic în lume. E cunoscut și

aceea, că în urma presiunii maghiare, germanismul nu numai în Croația a prosperat tot mai mult, ci chiar în Pesta și în Buda nu pot împedeca lățirea germanismului. E mirare d'er, că Ungurii își simt slăbiciunea lor? Dacă actuala partidă guvernamentală în Ungaria ar avé sentimente amicale față cu propriul popor, atunci ar trebui ca, atât față cu propriile popore nemaghiare, cât și față cu jumătatea de dincôce a monarchiei, să și schimbe politica ei. Durere, că pentru o astfel de schimbare nu se vede nici un semn nici dincolo nici dincôce.

Episcopul Szasz Domokos în România.

„Răsboiul din Bucuresci scrie:

Pe când Turcul cel fanatic s'a desvătă încă dela 1878, — de când ne-am declarat independenți — d'a ne mai privi de stat vasal și ținut d'a satisfacă fel de fel de pretensiuni când din partea Porții când din partea vreunui din fostele puteri garante, — vecinii noștri, nobilii și civilizații Unguri, nuse pot încă familiarisa cu nici un preț cu ideea, că atâtea drepturi câte avem noi d'a ne amesteca în afacerile interioare ale lor, tot atâtea au și ei d'a se amesteca în ale noastre.

Art. 21 din constituția noastră garantază absoluta libertate a constituții precum și libertatea tuturor culturilor, într un câș celebratiunea lor nu aduce o atingere ordinii publice sau bunelor moravuri; — libertăți care dată chiar mult mai înainte de constituția noastră actuală. — Așa fiind, n'a fost împedecat până adă nici o religie, fiă de vre-un rit creștin, fiă de ritul mosaic, d'ași clădi temple de rugăciune și d'ași celebra culturile lor în deplină libertate și în cea mai completă liniște. — Mai mult de cât atăt: Unele din aceste culte atărând de nise autorități superioare ale bisericilor din streinătate, nimenea nu s'a gândit a pune cea mai mică piedecă petrecerii în țară a unora din demnitari, cari au venit și vin să viziteze bisericile lor, ținând predici și regulând afacerile lor eclesiastice.

Cu toate acestea avem adă să înregistrăm o plângere amară — nu a unor locuitori din țară, ci a vecinilor noștri unguri, în contra măsurilor luate de guvernul nostru spre a împedeca pe episcopul reformatorilor, pe Monsignorele Dominik Szasz, d'a țin discursuri în locuri deschise, d'a visita școlile coreligionarilor lui, școli care nu pot funcționa de cât strict după legile noastre generale relative la instrucțiunea publică.

Cel dânteu act de imprudență, pe care l'au comis împinteații noștri vecini, a fost marele tapaj ce au făcut prin diarele lor asupra hotărării numitului episcop, d'a porni în România în scop d'a realiza nise proiecte, relative la organizația sau unirea comunităților protestanților reformați (Calvini); bine înțeles numai și numai a celor de naționalitate maghiară, — căci avem și numeroși elvețieni de această religie, cari însă nici nu frecventă biserica calvină, de orece ea are mai mult un caracter național, aparținând unei comunități compusă numai din Unguri, al căreia preot nu știe decât numai unguresc slujind numai în această limbă.

Țineam să menționăm aceste împrejurări, pentru a stabili că, în afacerea de care ne ocupăm, religiunea sau credințele religioșe joca un rol secundar, pe când vecinii noștri se silesc a da lucrurilor un caracter cu totul altfel, imputându-ne un fel de persecuție în contra elementului unguresc.

Scopul tapajului făcut de către diarele maghiare cu hotărârea acestui episcop d'a porni în România, nu pute fi altul, decât pe d'oparte d'a provoca nise manifestațiuni pompoșe de primire în țară la noi, er pe de alta, prin aparițiunea sa oficiosă precum și prin dispozițiunile ce era decis să le ia la noi prin pretinsa sa autoritate, — care însă trece peste atribuțiunile sale pur religioșe, — să stabilizească un fel de precedent, pe care nu puteam să-l tolerăm ca stat independent și prin urmare foarte corect a procedat guvernul împiedecându-l d'ași realiza proiectele sale.

Rolul orî-cărui demnitaru bisericescu streinû, care vine în țeră, nu pôte fi decât pur religiosu și acesta chiar, fără a atinge cătuși de puțin vre-o dispozițiã a legiloru nôstre generale privitoare la orî ce cultu; — ei potu sê viziteze bisericile lorî invitându pe coreligionari spre a da povețe de moralitate sêu bisericesci preoțiloru și credincioșiloru lorî; însă nici odată nu le pôte fi permisu s'alunece pe alte țerimuri, precum este obiceiulu d-lorî Unguri, cari nu lasă sê treacă nici o ocașiã spre a-sî manifesta ura lorî neimpăcată contra naționalității române. Vomû proba acestã prin fapte pozitive în numărulu nostru viitoru.

SCIRILE ȚILEI.

Cu ocașiunea deschiderii noui anu școlarû 1887/8 la universitatea din Clușin, fostulã rectoru magnificu Dr. Ianos Szamosy ținû o vorbire în care țise între altele: „M'am gânditû multu și desu asupra împrejurării, cã ce pôte fi motivulu, de universitatea nôstrã cu tôte fundațiunile, stipendie, prețurile și scutirile de taxe de învățamântu, nu e mai numerosu vizitatã, și am ajunsu în fine la convingerea, cã trebuie căutatã cauza în scumpetea estraordinarã a orașului nostru. Scumpe și rele suntû locuințele, scumpã și relativu rea îngrijirea și nutirea junimei. Nu numai universității nôstre, ci și orașului i-ar face unû bunû serviciu acela, care și aru îndrepta atențiunea asupra ameliorării acestorî stări. Clușiulu trebuie sê devinã unû orașu universitaru în sensulu strictu alu cuvântului, dër orașele universitare trebuie sê îngrijescã de existențe bune și eftine“. — Vorû fi și aceste motive de slabã vizitare a universității clușiane; e tristû lucru însă, cã nu vrêu sê recunoscã „patrioții“ adevăratele motive: numărulu micu alu Ungurilor în Ardêl, șovinismulu ungurescu fără sêmânû, persecutarea și batjocurirea tinerimei nemaghiare, caracterulu curatû maghiaru alu universității, etc. În astfelu de împrejurări, câtu e hêulû nu va fi Clușiulu orașu universitaru.

Din cauza differitei ce bântue, s'au închisû tôte institutele de învățamântu din Blășiu pe timpû nedeterminatû.

Precum i se scrie din Reghinû lóiei „Sieb. Deutsch. Tgbli“, notarulu I. Fleischer din Bateșu, care de 20 de ani a domnitû ca unû pașã, e trasu în cercetare disciplinarã și suspendatû din funcțiune pentru neglijență în serviciu, necunoscința de lege, și pentru alte fapte penale ca: cassa comunã gólã pușcã, cu tôte venitele cele mari, disordine și încercãturã în administrarea comunei, taxele indoite pentru avertismentele de dare, modificarea hotãririloru reprezentanței comunale în protocolu sêu chiar netrecerea lorî în protocolu, luarea de taxe pe timbre ce le folosea numai parte din ele orî de locu, așa cã partidele plãtû din nou timbrele și alte multe fapte cuprinse în 40 de côle ce le-a scrisu solgãbirulû. — Și abia dupã 20 de ani se descoperû pãatele! Ce „strãlucitã“ administrațiã!

În 9 (21) Septemvre n. a repausatû protopopulu tractului Blășiu și directorulu preparandialu, normalu și alu scólei de fete din Blășiu, Alimpiu Blășianu, în etate de 59 ani. Inmormentarea s'a sêvêșitû ađi în 11 (13) Septemvre n.

La congresulu higienicu ce se va ține în Viena s'au anunțatû pãnã acum a lua parte 1720 de membri

din diferite părți ale luei România va fi reprezentatã de cãtrã profesorulu de universitate Dr. Felix. D-sa se duce la Viena cu câte-va țile înainte de deschiderea congresului, pentru cã — fiindu raportorû — a fostu chiebatu mai înainte împreunã cu ceilalți raportori ai acestei învêțate intruniri.

Ministrulu ungurescu de agriculturã, comerțu și industriã a incuviințatû comunei Maghiãrușu din comitatulu Murêșu-Turda, ca țergurile anuale, în lo u de termenele de pãnã acum, sê și-le ținã în viitoru la 6 Februarie, 10 Aprilie, 5 Augustu și 15 Noemvre.

Lucrãrile de trasare a cãii ferate vicinale Sibiu-Fãgãrașu, cu stațiuni la Tãlmãciu și Avrigu, fiindu gata, se vorû așterne ministerului spre aprobare, cerându-i se și concesiune definitivã pentru construirea liniei.

Agio vamalu s'a stabilitu pe luna Octomvre cu 2 1/2%.

Cetimû în „Ecolu Severinului:“ „În obórele de rimãtori din Severinû s'au instalatû pãnã acum 2000 de rimãtori, din cari 720 se hrãnescu de direcțiune și restulu de proprietarii lorû. Peste curêndu se va face unû transportu de porci de ai nôstri la Steinbruch. Grãsimea, frumșetea și greutatea lorû va întrece pe orice alți rimãtori din piețele strãine, cari s'au prezentatû pãnã ađi în comerciu.“

Din Mangalia i se scrie „Unirei“, cã sub o movilã de lângã orașu, la o înãlțime de 5 metri d'asupra nivelului mării, s'a datû de nisce zidãrii de piêtrã, aședate în formã de boltã, și pare sê fi fostu acolo unû cavou. La basã, zidãriile se întindû; s'au scosû petre fôrte mari, ele suntû lipite între ele prin straturi de varu. S'au inceputû sãpãturi; se cere însă timpû și brațe multe ca sê se pôtã pãtrunde înãuntru.

Vechiulu și marele clopotu alu Mitropoliei din Bucuresci a fostu fotografiatu și ađi sêu mãmne va fi spartu în mai multe bucãți spre a putê fi transportatû la Pesta, ca sê fiã din nou turnatû. Noulu clopotu se va aședa pe dealulu Mitropoliei, în drepta; lucrãrile de fundațiune se vorû incepe în curêndu. Noulu clopotu va avea urmãtoarea inscripțiã: „Anulu M.D.CCCLXXXVIII. Sub Regele Carolu I și Elisabeta. Regina, purtãndu cãrma Mitropoliei Ungro-Vlahiei Domnulu Domnû Iosefu Gheorghianu, Primatulû României, s'a turnatû din nou clopotulu acesta alu catedralei Mitropolitane, din inițiativa Sa, prin subscriere publicã. Materialulu s'a luatû atãtu din clopotulu spartu, care a fostu turnatû din tunurile luate de armata rusã la Silistra în anulû 1829, fiindu guvernatorulu Principatelorû generalu Kiselef, ér Mitropolitu alu țerei Grigore, câtu și din unû altulu micu, fãcutu sub Mitropolitulu Teodosie în anulû 1693“. Pe partea opusã va fi o inscripțiã biblicã, ér pe părțile laterale vorû fi gravate: marea țerei, patronii Mitropoliei, și st. Dimitrie, precum și marca fabriciei, unde clopotulu va fi turnatû.

Din Austria.

Lupta Cehiloru în contra măsuriloru ministrului Gautsch ia pe țile ce merge mai mari dimensiuni. Se conchiamã încã și acum meetinguri cu scopu de a protesta în contra lorû. Guvernulu

a interțisû câteva din aceste meetinguri sub diferite preteceste.

În țilele aceste orașulu Kuttenberg a trimisû o deputațiune la ministrulu Gautsch ca sê se plângã cã tractezã în modu așa de mașteru interesele învățamântului în acestu orașu. „Hlas Naroda“ criticã aspru pasulu acesta alu orașului numitû țicêndu, cã raporturile față cu ministrulu de instrucțiune au devenitû o *afacere generalã solidarã a întregului poporû cehicu* și cã îi este numai spre scãdere *oposițiunii cehice*, decã unû orașu singuraticu se esclude dela solidaritate pentru unû interesu localu și merge sê cerșescã la ministru, umilindu-se astfelu printr'o *acțiune separatã*.

Nu trece o țile ca sê nu fiã atacatû câtu se pôte de aspru ministrulu Gautsch din partea pressei cehice. Acum se plângu foile din Praga cã la numirile din urmã de profesorû Gautsch, nu a avutû în vedere și aceea ca cei numiți, pe lângã aceea, cã vorbescû limba cehicã, sê *aiubã și sentimente cehice*. Profesorii numiți de Gautsch adaugã foile cehe, neavêndu sentimente cehice vorû veni în conflictu cu sentimentele junimei cehice și acestã este unû lucru condamnabilu din punctu de vedere alu intereselor de culturã cehice.

Una din foi anunțase, cã clubulu Cehiloru din camera vienesã nu va întreprinde nici o acțiune în contra ministrului Gautsch. Față cu acestã faimã, organulu lui Rieger declarã, cum vêdurãmû mai susu lupta contra ministrului ca o afacere solidarã a tuturorû Cehiloru, ér GAZETA DE MORAVIA asigurã, cã „Cesky klub“ va fi silitu sê întreprindã o acțiune în contra lui Gautsch. Sesiunea viitoare parlamentarã promite dër a fi fôrte mișcatã.

Vorbirea ministrului Tisza în Oradea-mare.

O telegramã de erî ni-a comunicatû în câteva cuvinte numai esența discursului ce primulû ministru Tisza l'a adresatû alegătoriloru sêi din Oradea mare. „Agenția Havas“ ne comunicã unû resumatû mai complectû din acestã vorbire. Ministrulu constatã, cã Ungaria a fãcutû mari progrese economice și a îmbunãțitû situațiunea sa financiarã. Guvernulu sperã cã, urmãndu sê fãcã economii, se vorû obține beneficii mai mari din consumarea tutunului și cã se va ajunge la restabilirea echilibrului bugetarû. Guvernulu sperã a obține unû venitû mai mare prin regularea impositului asupra beuturiloru spirituoșe. Finanțele suntû încãrcate prin sarcinele ce impunû întreținerea armatei. Ministrulu președinte țice cã dorința cãtorva mari puteri de a nu vedea turburându-se așa de iute pacea europenã este întemeiatã; dër, adaugê densusul, snntemû siliți a întreține forța armatei nôstre, atãta vreme câtu popórele vecine vorû desfășura o mare activitate nu numai pentru a întreține armata lorû, dër și pentru a o spori.

Unde va fi vêdutû ministru-președinte progresu economicu și îmbunãțire a situațiunii economice, Dumnezeu scie, la noi de sigurû cã nu. Dovadã emigrãrile și sêrãcia care bântue ca o epidemie.

Unû învățatû nesciutoru.

François Coppée — țice „Națiunea“ — a datû în repetițiã la Odeon o nouã dramã intitulatã

FOILETONU.

Scóla pseudo-istoricã Eder-Hunfalvy.

Neuere Erscheinungen der rumänischen Geschichtsschreibung beleuchtet von Paul Hunfalvy. Wien und Teschen verlag der k. k. Hofbuchhandlung Karl Prochaska 1886. 8° 252 pag. (Urmare.)

Avemû așader sê adorãmû în istoriografia țeriloru nôstre pe doi Moise, pe Notariulu anonimû alu regelui Bela ca Moise alu istoriografiei unguresci și pe Petru Maiorû ca Moise alu istoriografiei române. „Acesta, adecã Petru Maiorû, ne spunû editorii sêi din Buda-pesta, documentã glorioșã nôstrã origine italo-romanã, elu ne probã cã suntemû Latinî, fii lui Traianu și Romanî, elu ne documentã vechimea și continuitatea poporului românû în Transilvania, și totodatã ne documentã și drepturile, ce ne competû aici ca poporul celû mai vechiu.

Așa vorbescû nu numai editorii scrieriloru sale din Buda-Pesta, dër chiar și învățatulu Densusianu se exprimã în a. 1885 în același înțelesu țicêndu: „Și aci spre onórea sciinței române trebuie sê amintimû, cã părerile lui Petru Maiorû, în ce privesce epoca vechiã sêu epoca romanã, anume cã Dacii parte au fostu esterminali, parte au pãrãșitû țera, și în fine cã poporul romanu nu s'a amestecatû cu Dacii, — au fostu aprópe pe deplin a-

probate de lumea învățãtoriloru de astãzi, și chiar din partea acelorã, cari în cestiunea post-romanã, au rãmãș înãcã adversarii lui Petru Maiorû și ai întregii scóle române.

Acestã scóla istoricã romanã, pe care Densusianu cu convicțiune sciințificã o amintese aici, de sigurû cã nu s'a formatu numai dela a. 1871, dupã ce au apãrutû studiile lui Rösler despre Românî, ci ea a trebuitû de sigurû sê existe încã din timpulû lui Petru Maiorû, și la formarea acestei scóle a contribuitû de sigurû Șincai precum și Petru Maiorû.

În ce privesce pe George Șincai, scóla istoricã romanã a formatu o legendã în jurulu lui și prin care vrea sê caracterizeze într'unû modu nemai auditu tirãnia ungurescã.

Alesandru Popu din Transilvania — care dela a. 1849 își desvoltã tóta activitatea sa în țera romãnescã sub numele de Iliarianu Papiu, citi în anulû 1869 în sînulû Academiei române din Bucuresci unû discursu sub titulu: „Viêta, operele și ideile lui George Șincai“.

Șincai, scrie Popu, înaintã în 1 Iunie 1813 opera sa: „*Chronicon Daco-Romanorum sive Valachorum*“ censorului din Transilvania, care își dete părerea, cã tipãrirea acestei opere nu se pôte concede, fiindu cã publicarea ei ar avê urmãri periculóse. Popu pune în pãna

censorului urmãtoarea sentință: „*Opus igne, autor pabulo dignus*—opera meritã sê fiã arsã, ér autorulu sê fiã spãnduratû“.

Când Popu își terminã discursulu sêu, Heliade, președintele Academiei, se sculã și țise: „Domni mei, țiva de astãzi este o țile memorabilã, fiindu cã amû eternizatû memoria lui George Șincai, a unuia din cei mai mari Românî, a unui *martirû* alu naționalității nôstre“.

Unû altu scriitoru însemnatu românû, Obedenariu, publiã în a. 1876 în Parisu cu ocașiunea esposițiunii universale de atuncî o carte intitulatã: „*La Roumanie economique d'après les données les plus récentes*“, în care densusul înfãțisezã raporturile Româniloru cu Ungurii, și între altele narêzã urmãtoarele despre Șincai: „Pe la finele seculului trecutû, Șincai fû trimesû la Roma, ca sê termine studiile teologice. În Roma Șincai lucrã țile și nopte la istoria patriei sale. Abia se întôrșe apoi acasã și aci avû sê suferi viêta întrêgã persecutiunii, fiindu cã elu susținuse în cronica sa drepturile Româniloru de a fi o națiune liberã și independentã. Guvernulu ungurescu condamnã pe autoru la furci, și opera sa sê fiã arsã, fiindu cã așa a fostu verdictulu censorului. Nefericitulu patriotu fû silitu sê fugã, sê se ascundã și petrecu întrêgã viêta sa în cea mai estremã miseriã“.

Ori-cine va reti discursulu lui Popu, va trebui sê simțescã cu durere esclamațiunea președintelui Academiei

lată *Justicier*. Piesa are un subiect din evul mediu; acțiunea se petrece la sfârșitul vécului XV pe țărmurile Dunărei.

Constantinopolul e luat de Mahomed, Turcii, beți de gloriă, se năpustează asupra Europei desarmate. Dacă barbarii ar trece Balcanii, singura piedecă, lumea creștină ar fi în prada lor.

Atunci în munții aceștia sălbaticii, se rădăcă un popor de viteji. Soldații sunt strămoșii rasselor acestora de Albanesi, Sârbi și Bulgari, ale căror urme le mai vedem și azi.

Șefii lor se numesc Scanderberg, marele Hunyade și Mihaiu Vitezul. Ei se împotrivesc și în sfârșit cad; dăr națiunile catolice iau dela densii pildă și se unesc atunci în potriava năvălitorilor.

François Coppée face bine că esplică corespondentului țiarului „L'Independance Belge“, din care împrumutăm novela această, că el, autorul, n'a ținut sémă tocmai de datele istorice și etnografice, ci mai mult de inspirațiunea sa poetică. Altmintrelea n'am înțeleg cum a comis colosala greșelă de a face din Mihaiu-Vitezul un comandant al Albanesilor, Sârbilor și Bulgarilor.

Orî cum ar fi, nu este permis unui autor — cu atât mai mult că se numește François Copée — să trateze un subiect istoric fără să cunoască istoria.

Esemplu demn de imitat.

Ciceu, August 1887.

Stimabilă Redacțiune! Românul nu va peri nici odată. Cu cât presiunea asupra lui este mai mare, cu atât mai mult se vede în Români iubirea cătră limba lui străbună și talentul, ce nu pôte fi nimicît nici odată. Pe când — în urma persecuțiilor celor dela cărmă pornite asupra noastră — unii din tinerii noștri propagă cultura în limba română prin Bitolia în Macedonia, și în părțile orientale cele mai extreme ale Orientului european, devenind astfel apostolii culturii la frații din acele părți, pe atunci tinerii și bărbații din generațiunea mai tinără rămași în patria această, vedându că subsistența lor după carte este tare problematică, încep a-și însuși și sciința diferitelor arte și măiestrii, și încă într'un mod pe cât de repentin pe atâta și de excelent.

Acastă mișcare progresivă din sinul fraților mei voi proba-o din când în când prin fapte. De astădată am onore a vă trimite portretul*) d-lui notar cercu- alu Georgiu Micu din Nușfalău — Comitatul Solnoc-Dobeca — ținându în mână ca să cetescă iubita noastră „Gazeta Transilvaniei.“ Acest portret eșecutat cu multă acurateță precum vedeți, este făcut — afară de expunere — de propria d-sale mână.

D-lu notar G. Micu vedându cât de nesigură este pânea Românului la noi aplicat în ori ce oficiu — în decurs de trei luni, dela un cumnat al său a învățat arta fotografică. Astăzi d-lu Micu pe lângă notar este și un bun fotograf român în părțile aceste, precum îl dovedește lucrul său

Inițiativa fratelui Micu este cu atâta mai recomandabilă, cu cât pe această cale ori ce Român își pôte

*) Mărturisim că e foarte isbită fotografia și nu putem decât să felicităm pe d-lu Micu pentru salutara idee de a învăța o măiestrie, care e plug de aur.

Red.

asigura subsistența, când adevă pe lângă carte mai învăță și altă artă sau chiar măiestrie onorabilă. Dăr mai câștigăm în modul acest în două privințe:

1) Nu suntem siliți a ne părăsi patria și a face locu la strein. 2) Mulți dintre noi nu voru avé nevoie a-și părăsi legea și a-și renega numele pentru câte un oficiu sau os de rosă din partea statului, nici pentru pierderea lui.

Să facem dăr usă, fraților, de mintea noastră, de talentele noastre. Acesta este destul de inventivă ca să ne dobândescă tôte mijlocele de lipsă pentru subsistența noastră, pentru conservarea naționalității noastre, pentru care scopu datoru este fiecare Român să intrebuințeze tôte mijlocele oneste și legale, după esemplu fratelui Micu, ca să nu fiă silit într'o oră de nenorocire a lua lumea în cap. Amu dîșu.

Carlotta Leria.

Êta — după „Voința Națională“ — în ce modu apreciază celebrul critic musicalu Fetis (care semneză cronicile sale din „Independance Belge“ cu XX), talentul de cântăreță și soala a artistei române Leria:

„D-ra Leria a făcut unu foarte fericit debut în rolul Margarite (din Huguenot). Ea are vocea pre plăcută, mlădișă și bine pusă, de o frumoasă calitate de timbru și mai ales în registrul de sus. Ca vocalistă ea nu se mărginesc a da „l'a-pen-pres“ alu trăsăturilor; ea le eșecută realminte, lealminte. Deși e cântăreță legere de operă mare, avendu în atribuțiunile ei departamentul fioriturilor, atențiunea d-rei Leria nu s'a îndreptat exclusiv asupra virtuosității; ea scie colora o simplă frasă metodică și nu ignoră ce mijloc puternic se dobândesc în ori-ce gen de musică, din studiul accentului. Pe lângă tôte acestea Leria este comediana bună și joca cu inteligență rolul ce cântă cu artă. Princesele de opere mari n'au obiceiul să ne pre dea tôte aceste. Leria a făcut să iasă în realț și cu fineță bucăți pe cari alte cântărețe le lasă nebăgate de sémă. Așa bunioară ea dîșe, adresându-se cătră Valentin și vorbindu de Raul: „Ei bine, atunci eu îl voi vedea! în așa mod, că aminti pe M-lle Carvalho, și totuși fără a o copia, ci punendu în vorbele aceste, ca și densa, o spirituală intențiune.“

Celebrul critic, pururea foarte scump la laudat, este, cum se vede din cele de sus, pe deplin mulțămît de arta și vocea iubitei noastre Române. Abia atâtu găsesce de corectat, nu în cântec, ci în jocul de actor alu Leriei, că o îndemnă să nu înmulțescă „parfois“ gesturile peste măsură, gesturi esplicare prin emoțiunile debutului.

Unu altu țiarist cronicarul dela „Le Rapide“ din 11 Septemvre, după ce vorbește cu laudă de artiști și după ce constată nesuccesul tenorului Tumié, cu cea mai mare nepărtinire dîșe apoi: „Pour la bonne bouche am lăsat să vorbim despre d-ra Leria. Bravo! Margareta de Navara: Du-te de te spîndură d ră Hamaekers! Chiar și după d-ta, s'au găsit cine să detalizeze și să-lă facă fermecător, — fermecător, m'au d-ta? — rolul ridicul alu reginei din Huguenot! Elle est tout bonnement ravistansé M-lle Leria! și are o voce frescă și frumoasă ca a unei pasere de codru, (ier-te-mi-se astă comparațiune clasică: de astă-dată barem ea este just!) și a sciutu să pörte diadema cu nu pre multă îngâmfare și să semene cu o adevărată regină: da, Leria a fost adorabilă!“

Tôte țiarele din Bruxela sunt pline de asemenea

laude la adresa Leriei noastre. Corespondențele țiarelor parisiene confirmă și ele asemenea mare succes. Cetiți „Le Temps“, „Gilblas“, „Le Matin“, „Le Figaro“, etc., etc

Raport polițienesc. — Luni în 19 Septemvre n. G. Spuderea, locitoru în Schein, a furat mamei sale Maria Spuderea mai multe bucăți de îmbrăcăminte și dispăr din casa părintescă. Ađi însă făptuitorul, care voia să amanezeze la oficiul de amanetare printr'unu espresu lucrurile furate, fu prins și predat judecătorei penale.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

CLUȘIU, 23 Septemvre. — Regele a sosit aci la 5 ore d. a. și a fost foarte entusiasmât primit.

LONDRA, 23 Septemvre. — Regina Victoria a luat asupra și mediațiunea între Italia și Abisinia.

BERLINU, 23 Septemvre. — Bismarck serbeză ađi în tötă liniștea jubileul de 25 ani ca ministru. Numai ministrii îi înmânază o adresă.

SOFIA, 23 Septemvre. — O bandă de tâlhari a jefuit lângă Bakarel poșta și pe câțiva călători.

VIENA, 23 Septemvre. — Zalewski, autorul furtului comis la poșta din Viena, fiind trimis înaintea Curței cu Jurați, a declarat înaintea juriului că a fost membru alu asociațiunei secrete anti-germane și panslaviste și că această asociațiune, patronată de răposatulu Katkoff, este formată între Rusia și Francia. Acusatul pretinde a fi furat banii din ordinul șefului său. Acestu pretextu curiosu este neapăratu mincinosu. Zalewski a fost condamnat la 8 ani închisore grea, ér Jeny Nathansohn a fost achitat.

DIVERSE.

Căsătorie prin firul telegrafic. — O căsătorie din cele mai romantice a fost celebrată țilele acestea la Starke Station în Georgia. Soții nu se văduseră înaintea ceremoniei. Ténérul H. Harris, era impiegtat telegrafist la Dalton, érá ténéra, Ella Philips, încă ocupa același post la Sugas-Valley. În momentele de recreațiune, Harris și Ella se întrețineau personal, prin firul electric, spunendu-și fiă-care impresiunile momentului. De aci simpatia, amiciția și, în cele din urmă, amoru și propuneri de căsătorie. Deunăđi, hotărându-se în fine a se căsători: cu tôte formele, își dete întâlnirea la Starke-Station, unde, după aparițiunea lor înaintea oficerului stărei civile, sévărșiră și ceremonia religioasă sub umbra celui mai mare și mai stufoșu nuc din partea locului. După ceremoniă, d-nul și d-na Harris au plecat la Dalton, și acum fiă care din ei își ocupă funcțiunea respectivă, cu hotărarea ca, odată cel puțin pe an, să se întorcă suh umbra fermecătorului nuc. —

Călătoria d-nului Emil Holub în Africa. — Din Viena se telegrafiază, că lucrurile aduse din Africa de Dr. Holub voru pôte fi espuse publicului abia în 1889. Dr. Holub a pëtruns împreună cu soția sa 316 miluri englese spre Nordu (incepându dela Karpstadt), totu prin țără necunoscută, printre seminții, cari nu văduseră nici unu bărbat alb și încă și mai puțin o femeie albă. De ea aveau acești sălbatici și lacomi ómeni ai naturei cel mai mare respect: nici odată nu se apropiu pre tare de ea, adeseori conduse ea nearmată cu succes tractările cu căpeteniile, pe când bărbatul ei cu ómenii săi steteau deoparte gata să o apere în casu de vre-unu atac. Odată voiră să o alegă regină, și numai cu mare greutate pôte să se substragă furtunóselor omagii. Dr. Holub a ajuns până la 12 miluri depărtare de lacul Bangweolo.

Anticități avare. — În Palmsdorf lângă Szepes-Jglo a fost de curendu mare bucurie între copii din satu cari se jucau. Se uitau la unu țeranu de acolo cum săpa o fantână; dăr acestu omu săpându totu mai adencu, dete peste o mulțime de „jucării“ ruginite: sulice, săgeți, balestre, vërfuri de lance și alte lucruri atrăgătoare, pe care copii le luară cu invidia țeranului arangiându astfel o grandioasă patriă de „brigandi și soldați“. Câțiva ómeni din satu mai cu pricepere observară armele ruginite în mânilor copiilor și se convinseră că sunt unelte de răboiu de mare valoare istorică. Obiectele găsite s'au adunat și s'au făcutu cu succes mai departe săpătură în acelu locu. Armele se cred a fi din timpul Avarilor.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

române, care declară pe Șincai de unu martiru alu naționalității sale. Inse nu putem de locu să pricepem povestirea lui Obdenariu, care de altmintrelea se întemeiază exclusiv numai pe discursul lui Popu publicat în a. 1869 în Analele Academiei române. Inse „opus igne, autor patibulo dignus“, stă neștersu în discursul lui Popu, ca unu monumentu rușinosu alu tirăniei unguresci.

În anul 1878 Academia din București însărcină pe Nicolae Densușianu să facă cercetări în Archivele Transilvaniei și Ungariei cu privire la revoluțiunea țeranilor din 1784—1785. Densușianu își implini misiunea și în a. 1880 publică rezultatul cercetărilor sale.

Densușianu află în Clușiu manuscrisul cronicei lui Șincai la căicăiul căreia stă scris: Retento manuscripto et 4 impresis exemplaribus ad typum admittitur. Sign. Magno-Varadini 6-a maji 1812. Autonus Szerdahelyi mp. districtualis librorum revisor regius (L. S.) Adecă: Reținendu-se manuscrisul și 4 esemplare din cele imprimate, se concede tipărirea operei. Oradea mare 6 Mai. 1812. Antonu Szardahelyi, censoru districtualu regal.

Vedem așa dăr, că Șincai putea să-și tipărescă cronică sa în Oradea mare, și opera ar fi și apărut, întocmai după cum a apărut: *Istoria pentru începutul Românilor a lui Petru Maior în anul 1812 în Buda.* Inse aici ese la lumină partea mușcătoare ce esistă în caracterul lui Șincai.

În Transilvania trăia încă pe timpul acesta episcopul unitu Ionu Bobu, cu care Șincai avuse o cêrtă la a. 1794, cêrtă din care avu Șincai să sufere, dăr nu episcopul. Șincai cugeta acum că va pôte să capete o răsbunare morală asupra lui Bobu, decă opera sa va fi admisă și de censura transilvană. Inse sörtea 'i fu nefavorabilă și aici. În timpul acesta censoru la guvernul transilvanu era episcopul catolicu Martonfi, ér de altă parte episcopul unitu (Ionu Bobu) era asesoru permanentu în consiliul guvernului. Ce e dreptu, nu cunosc mai de apröpe relațiunile personale ale acestor doi episcopi, dăr nu este nicidecum vre-o imposibilitate, ca densii să fi convenit cãteodată, și să fi avut ore-care influență unlu asupra altuia. Destul, că influențat de Bobu, fori neinfluențat Martonfi nu fu de părere ca să se tipărescă opera lui Șincai și densul încheiă opiniunea sa cu cuvintele următoare: „Dacă voim din nou să ațităm poporul și pe Românii învățați cu publicarea acestei cărți, atunci vomu da ocaziune să se începă de nou tâlhăriile, omorurile și aprinderile, și acesta să nu merite esiliul și închisorea?“

Așa sună espresu raportul autentic alu censorului, despre care noi am avut până acum numai simple tradițiuni, dîșe Densușianu, care l'a cetit în originalu și l'a copiatu.

(Va urma).

Cursul la bursa de Viena
din 22 Septembrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	100 15
Rentă de hârtie 5%	87.20
Imprumutul căilor ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	114.50
Bonuri rurale ungare	104.40
Bonuri cu cl. de sortare	104.40
Bonuri rurale Banat-Timșă	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	104.20
Bonuri rurale transilvane	104.25

Bonuri croato-slavone	104.75
Despăgubire p. dijma de vină ung.	100.—
Imprumutul cu premiu ung.	122.20
Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	123.25
Renta de hârtie austriacă	81.25
Renta de arg. austr.	82.55
Renta de aur austr.	112.45
Losurile din 1860	136.25
Acțiunile băncii austro-ungare	882.—
Act. băncii de credit ung.	285.75
Act. băncii de credit austr.	282.50
Argintul — Galbin	—
Impărătesci	5.93
Napoleon-d'or	9.95
Mărci 100 imp. germ.	61.55
Londra 10 Livres sterlinge	125.95

Bursa de București.

Cota oficială dela 8 Septembrie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	91 1/2	92 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/4	95 3/4
convert. (6%)	89 3/4	90 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104 3/4	105 1/2
" " (5%)	89 1/2	90 1/4
" " urban (7%)	103 1/4	103 3/4
" " (6%)	94—	95—
" " (5%)	87—	87 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14.—	14 1/4
Banote austriace contra aur.	2.01	2.02

Cursul pieței Brașov

din 23 Septembrie st. n. 1887

	Cump.	Vend.
Banote românești	8.68	8.70
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'or	9.94	9.98
Lire turcești	11.22	11.28
Imperiali	10.21	10.26
Galbeni	5.90	5.94
Scrisurile fonc. Albina 6%	101.—	102.—
" " " 5%	98.—	99.—
Ruble Rusești	110.—	111 1/2
Discontul	7—10%	pe an.

ABONAMENTE

la
„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ șese luni	6 fl. —
„ unu an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

„ pe trei luni	10 franci
„ șese luni	20 „
„ unu an	40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Peșta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după amăzi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peșta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amăzi.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.
Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amăzi.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rășnov-Zărnesci-Bran: 12 ore 30 min. după amăzi.
- b) „ „ Zărnesci: 4 ore după amăzi.
- c) „ „ în Săcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noaptea.
- d) „ „ la Făgăraș: 4 ore dimineața.
- e) „ „ la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rășnov-Zărnesci-Bran la Brașov: 10 ore înainte de amăzi.
- b) „ Zărnesci la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Săcuime la Brașov: 6 ore sera.
- d) „ Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.
- e) „ Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sera.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU“

— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICUL FAMILIEI. Diar beletistic și enciclopedic-literar cu ilustrații, Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în număr de câte 1 1/2—2 1/2 côle cu ilustrații frumoșe; și publică articlii sociali, poezii, nuvele, romanuri, suveniruri de călătorii ș. a. — Mai departe tracteză cestiuni literare și științifice, cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populațiuni din patriă și străinătate; și prin umor dulce și satiră alăsă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor îndividiorilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericăscă, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare de câte 2 1/4—3 1/4 côle; și publică articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia multe de predică pe dumineci, serbătorii și diverse ocaziuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literari. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vânzare și următoarele cărți:

- Puterea amorului.** Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.
- Idealul pierdut.** Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.
- Opera unui om de bine.** Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.
- Fontana dorului.** Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
- Codreanu craiului codrului.** Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
- Elu trebuie să se însore.** Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.
- Branda seu Nunta fatală.** Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Nuvelă istorică națională. Prețul 20 cr.
- Numerii 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiiei franceze. Prețul 10 cr.

Barbu cobzarul. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Hermann și Dorothea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după Augustu Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluțu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa'le gimnasiului din Fiume prin Vincețiu Nicoră prof. gimnas. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volum de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl 20 cr. la) 60 cr.

Trandafir și violele, poesii populare culese de Ioan Popă Reteganul. Unu volum din 14 côle. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinesdu. Prețul 20 cr.

Apologiă. Discușiuni filosofice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opă completă) Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei impreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprindendă materii forte interesante și amuzante. Prețul la tote patru 1 fl., câte una deosebit 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materii forte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industria, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (pre-

parandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial. Prețul unui esemplar cu porto franco 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unu opă, intocmită după lipsele școlilor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea ilu și recomandăm mai ales Directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovanu. Prețul 15 cr.

Manual de Gramatica limbii române pentru școlele populare în 3 cursuri de Maxim Popă profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin Inaltul Minister de cult și instrucțiune publică cu rescriptul de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafi s. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școlă populară pentru învățatori și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericăști forte frumoșe ilustrată. Prețul unui esemplar broșat 40 cr. legat 50 cr. legat în pânză 60 cr. legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericăști — frumoșe ilustrată pentru pruncii școlari de ambe secesele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericăști. Prețul unui esemplar broșat 1⁵ cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secesele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visul Prea Săntei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar espedat franco e 10 cr.; 5) esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui esemplar legat e 15 cr.